

Ἡ Νιότ ἐπροθυμοποιεῖτο δι' αὐτούς, ὡς διὰ τὸν ἐπίσκοπον τῶν Βάν, ἂν ἡ Πανιερότης του ἤθελεν ἀποφασίσει νὰ ἔλθῃ εἰς τὸ προσκύνημα τοῦ Ἑλθέν.

Ἀλλ' ἡ Ἀγνή ἦν σκυθρωπή.

Εἶχεν ἔλθει εἰς τὴν ἐορτὴν παρὰ τὴν θέλησίν της. Θὰ ἐπρωτίμα νὰ κλεισθῇ εἰς τὸ δωμάτιόν της μελαγχολικὴ καὶ ρεμβώδης.

Ὁ Ἰάκωβος ἐνεθάρρυνεν αὐτὴν μετὰ πολλῆς γλυκύτητος.

— Μὴ φοβῆσαι! ἐπανελάμβανεν αὐτὴ.

Ἄν κἀνείς τολμήσῃ νὰ μὴ σὲ σεβασθῇ, ἐγὼ ἔχω νὰ κάμω μὲ αὐτόν.

Εἰς τὸ βάθος τῆς ἐσκληρυσμένης ἐκείνης ψυχῆς ὑπῆρχε τρυφερότης διὰ τοὺς συγγενεῖς. Θὰ κατεκόπτετο εἰς τεμάχια μᾶλλον, ἢ ν' ἀφήσῃ νὰ θίξωσι μίαν τρίχα τῶν ἀδελφῶν τοῦ ἢ τῶν δύο γυναικῶν τοῦ οἴκου τῶν.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος δὲν ἦτο οὐδὲ κοινὸς ληστὴς οὐδὲ δν χθαμαλῶν καὶ ἀγρίων αἰσθημάτων. Ἦτο ἀρχαῖος στρατιώτης τῶν παρελθόντων χρόνων, πολεμῶν κατὰ τοῦ ἐχθροῦ μετὰ νεωτέρων ὅπλων, ἀλλ' ὡς οἱ Κερανδάλ ἐπραττον πρὸ πεντακοσίων ἐτῶν.

Δι' αὐτὸν ὁ ἐχθρὸς ἦν οἱ Φοντερόζ. Οἱ νοσφισταὶ Φοντερόζ! Ἐπολέμα αὐτοὺς ἀμειλίκτως μέχρις ἐξαφανίσεως τοῦ μὲν ἢ τοῦ δὲ τῶν διαμαχομένων μερῶν.

Πρὸς τοῦτοις καὶ ἄλλο αἶσθημα ἐνεφώλευεν εἰς τὴν ἀγρίαν ἐκείνην ψυχὴν.

Ὁ Ἰάκωβος κατελήφθη βαθμυδὸν διὰ τὴν Καικιλίαν ὑπὸ ἀγρίου καὶ ἀπέλπιδος πάθους. Ἐκρύπτετο διὰ νὰ βλέπῃ αὐτὴν διερχομένην, μένων ἐπὶ ὄρας ὀλοκλήρους ἀκίνητος ὡς κυνηγὸς ἐν ἐνέδρῳ.

Δὲν ἐδελέαζεν αὐτὸν ἡ περιουσία τοῦ Φοντερόζ. Ἀλλ' ἡ σκέψις ὅτι ἡ νεανὶς ἐκείνη ἦ λευκή, ἡ ἀερώδης ὡς βρεττανὴ νηρηίς, ἡ εὐκαμπτος, μὲ τὴν χρουσίζουσαν κόμην, θὰ ἦτο μίαν ἡμέραν, μίαν ὥραν, ἐν λεπτὸν εἰς τὰς χεῖρας ἄλλου, ἦτο δι' αὐτὸν φοβερὰ ὄπτασια.

Ἦτο ζηλότυπος καὶ δι' αὐτὸν ἔτι τὸν ἀχώριστον Κορεντίνον.

Ἄν ἐν τούτοις ἡ Καικιλία ἐδίδετο τῷ Κορεντίνῳ, παρὰ τὴν ἀπειλὴν τοῦ Ἰακώβου, εἰπόντος παρὰ τὴν ἐστίαν τοῦ Πενοέ: «Ἄν ἀγαποῦσες τὴν ἰδίαν γυναῖκα μὲ ἐμέ, θὰ ἐφόνευα αὐτὴν!» δὲν θὰ εἶχεν ἴσως τὸ θάρρος νὰ ἐκτελέσῃ τὸν σκοπὸν του. Ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη θὰ ἐμπόδιζεν αὐτόν. Θὰ ἠτύοκτοῖνε.

Εἰς τοιαύτην πάλην διετέλει πρό τινων ἐβδομάδων τὰς νύκτας, ὁπότε ἡ κόπωση ἢ ἡ μέθη δὲν ἐβύθιζον αὐτὸν εἰς ληθαργικὸν ὕπνον.

Ἐκείνη ἦ ἐγὼ;

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ἠράσθη τῆς Καικιλίας οὐδ' ἠτένισεν ἄλλην γυναῖκα.

Ἀλλ' ὁ Ἰάκωβος ἦν πρὸ πάντων σιωπηλός, ἀκατάληπτος, καὶ αὐτὸς δ' ὁ Κορεντίνος, καίτοι εὐφυής, οὐδαμῶς ὑπέπευσε τὸ κρῦφον καὶ ἄγριον πάθος τοῦ ἀδελφοῦ του.

Μόνῃ ἡ δεσποινὶς δὲ Φοντερόζ εἶχε μαντεύσει αὐτό.

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Ἰακώβου, φλέγοντες ὡς ἀνημμένοι ἀνθρακες, ἐνεποιοῦν αὐτῇ τρόμον.

Ἡ Μαριάννα ἐν τῷ ξενοδοχείῳ τῆς Νικολ ἦν ἡρεμος. Μόνον τὸ ἀπλανὲς τοῦ βλέμματος αὐτῆς προέδιδε τὴν διατάραξιν τοῦ νοός της· ἀλλὰ τὰ τέκνα της ἐθισθέντα εἰς τὴν σιγὴν ἐκείνην δὲν ἐξεπλήσσοντο διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς μητρὸς τῶν.

Μόλις εἶχον παρακαθῆσαι εἰς τὴν τράπεζαν, ὁ δὲ Κλαύδιος προσεπάθει νὰ κατστήσῃ εὐχαρί τὴν συναναστροφὴν, ὁ χωροφύλαξ καὶ ὁ Λεσγιδὸς ἐκαθέσθησαν εἰς τινὼν ἀπ' αὐτῶν βημάτων ἀπόστασιν.

Ὁ Μισὸ μόλις ἠδυνήθη ἀποτόμως νὰ εἴπῃ:

— Καλησπέρα σας!

Ἡ Ἀγνή, τρέμουσα, τῷ ἔτεινεν ὡς συνήθως, τὸ μέτωπον.

Δι' αὐτὴν ὁ χωροφύλαξ ἦτο φίλος, οὐδὲν πλέον, ἢ δὲ σκηνὴ τῆς προτεραίας, ἧς δὲν ὑπέθετεν ὅτι ὁ Μισὸ παρέστη μάρτυς, οὐδαμῶς ἐτάρασσε τὴν συνειδησιν αὐτῆς ἐναντι τοῦ ἐνωμοτάρχου, πρὸς δν δὲν εἶχε ποσᾶς συνδεθῇ.

Ὁ χωροφύλαξ δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ ἀσπασθῇ αὐτὴν, ἐνδομύχως ὅμως εἰς ἄκρον ὠργίζετο διὰ τὴν αὐθάδειαν τῆς Ἀγνῆς.

— Τί ἀναίδεια! ἔλεγε καθ' ἑαυτόν.

Ὁ Λεσγιδὸς ἦν χαρίεις πρὸς τὰς κυρίας.

Αἶφνης ἡ θύρα τῆς αἰθούσης ἠνοιχθη, καὶ οἱ τρεῖς ξένοι τοῦ Σαῖν-Ζιλδὰς εἰσῆλθον προηγουμένης τῆς Νιότ δεικνυούσης τὴν δι' αὐτοὺς παρασκευασθεῖσαν τράπεζαν.

Ἰδοῦσα τὸν δ' Εστρέλ ἡ Ἀγνή, ἐγένετο κάτωχρος καὶ ἐταράχθη.

Εὐτυχῶς ἐκ τοῦ ἔξω θορύβου καὶ τοῦ κρότου, δν ἐπροξένησεν ἡ εἰσοδος τὸσφ σπουδαίων προσώπων, δὲν παρετηρήθη ἡ ταραχὴ της.

Μόνος ὁ Μισὸ ἀντελήφθη αὐτῆς.

Ὁ λοχαγὸς ἐχαιρέτισε τὸν Μισὸ διὰ κινήματος τῆς κεφαλῆς, ὅπερ ἐσήμαινεν:

— Βλέπετε· εἴμεθα εἰς τὴν συνέντευξιν! Στρατιωτικῶς!

Ὁ στρατηγὸς ἀπώθησε διὰ τοῦ ἀγκῶνος τὸν λοχαγόν, δεικνύων αὐτῷ τὴν ὠραίαν κόρην τοῦ Πενοέ.

— Ἰδοὺ λοιπόν, νέε κατακτητῆ, εἶπεν αὐτῷ εἰς τὸ οὖς, διατί ἤθελες νὰ μᾶς φέρῃς ἐδῶ! Σὲ συγχαίρω. Εἶναι ἐξαίσια!

— Στρατηγέ μου, θὰ ἰδῆτε, ὅτι τὸ μέρος εἶναι θελκτικόν. Θὰ σᾶς ὑπηρετήσωσιν ὡς εἰς τοῦ Βοαζέν.

Καὶ δεικνύων αὐτῷ τὸν Μισὸ, εἰς δν ἠθελε νὰ πληρώσῃ δι' ἐνὸς καλοῦ λόγου τὴν ὑπηρεσίαν, ἦν ἐκεῖνος παρέσχεν αὐτῷ:

— Σᾶς παρουσιάζω μίαν τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν τῆς νήσου, ἕνα γενναῖον ἐνωμοτάρχην ἄξιον προαγωγῆς. Ἄν ἐπιθυμῆτε νὰ τὸν συστήσητε εἰς τὸν φίλον σας δὲ Ρέν, θὰ μᾶς εὐχαριστήσητε ἀμφοτέρους.

— Ὡραῖος στρατιώτης, εἶπεν ὁ Σαμβερζὸ τῷ λοχαγῷ.

Καὶ ἀποτεινόμενος τῷ Μισό:

— Τὸν γνωρίζεις λοιπὸν τὸν λοχαγόν;

Ὁ Μισὸ ἀπήντησε:

— Ναί, στρατηγέ μου.

— Καὶ πῶς;

— Ἐθηρεύσαμεν ὁμοῦ. Ἐλαβα αὐτὴν τὴν τιμὴν.

— Καὶ ποῦ;

Ὁ Μισὸ ἠτένισε τὴν Ἀγνήν.

— Εἰς τὰ πέριξ, στρατηγέ μου· εἰς τὸ Πενοέ.

Ἡ νεανὶς ἐσκέφθη μετὰ φρίκης.

— Γνωρίζουν τὰ πάντα!

Ὁ Λεσγιδὸς ἐφαίνετο μὴ προσέχων εἰς τὰ περὶ αὐτὸν συμβαίνοντα, ἀλλ' ὁ ἐταστικός ὀφθαλμὸς του τὰ πάντα μετὰ προσοχῆς παρετήρει.

Ὁ μαρκήσιος δὲ Πρέλ προσεπάθει νὰ ἐννοήσῃ τὸ μυστικὸν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων καὶ δὲν το κατόρθου.

Ἀναμφισβητήτως ὑπῆρχε μεταξὺ αὐτῶν συνεννόησις.

Ὁ Μισὸ καὶ ὁ δ' Εστρέλ εἶχον τὸ ὕφος συνομωτῶν.

Ὁ Λεσγιδὸς ἐφαίνετο ἀνήσυχος.

[Ἐπεταὶ συνέχεια].

*Κ.

F. D. GUERAZZI

H

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Συνέχεια]

ΙΖ'

Διότι, οὔτε νύξ, οὔτε ἡμέρα παρήλθεν, καθ' ἣν ἐν μέσῳ τῶν κλαυθυρισμῶν τῶν γεννωμένων νὰ μὴν ἠκούσθῃ καὶ ὁ θρήνος τοῦ θανάτου.

(ΔΟΥΚΡΗΤΙΟΣ).

— Εἴσθε σεῖς, κύρ Γίνε;... Ἡ καρδιά μου μοῦ τὸ ἔλεγεν... ἀνέκραξεν ὁ πρῶτος ἐλθὼν ἱππότης, ἀναβιβάσας καὶ αὐτὸς τὴν προσωπίδα του... Ὁ Γίνος ἔδραμεν ἀμέσως πρὸς αὐτὸν ἀνοικταῖς ταῖς ἀγκάλας, κράζων:

— Ὑμεῖς ἐδῶ, πρίγκηψ Ρογῆρε;

Καὶ οἱ δύο ἄνδρες περιεπτύξαντο κατασπαζόμενοι θερμῶς ἀλλήλους.

— Ἀλλὰ πῶς συνέβη, ἱππότα... ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Γίνος... ἀπὸ φίλων τῶν Γάλλων, νὰ γίνητε ἐχθροὶ τῶν κατόσον ταχέως;

— Πρέπει νὰ εἰξεύρετε, κύρ Γίνε, ὅτε ἔφερον τὰς ἐκ Νεαπόλεως ἐπιστολὰς εἰς τὴν κόμησσαν Βεατρίκην, παρὰ τὰς χθὰς τοῦ Ὀλλίου, ὁ Μομφόρτ πλήρης ὁ γῆς εἶπε:

— Ὑψιστε Θεέ, θὰ κατακτήσωμεν τὴν Ἰταλίαν, χωρὶς νὰ ξιφουλκήσωμεν. Τώρα ἔμαθεν ὅτι οὐαὶ αὐτῷ ἂν οἱ Ἰταῖοι ἐξιφοῦ κουν...

— Τί ἀλαζονία! καὶ δὲν ἐνίκησαν ἀ-
κόμη... Φαντασθῆτε πόσον θὰ ἦναι ὑπε-
ρήφανοι ὅταν δεσπόσουν τῆς Νεαπόλεως...
«ὦ! ἂν οἱ συμπατριῶταί μας!... ἀλλ' ἔλ-
θετε, ἱππότες... διότι πρέπει νὰ ἦσθε κο-
πιασμένοι... Ἐγὼ οὐδέποτε ἐροῦνθην ὅ-
σον σήμερον, ὅτι θὰ ἔλυναι ὑπὸ τὰ ὄπλα.
Μὲ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ, ἐπράξαμεν
ἀρκετὰ διὰ σήμερον.

Οὕτω δὲ συνομιλοῦντες, ἔφθασαν εἰς τινὰ
οἰκίσκον, κείμενον εἰς τὰ ἐνδότερα τοῦ
δάσους, καὶ ἐκεῖ ὁ Γίνος ἐφιλοξένησε τὸ
δεύτερον τὸν Ρογήρον.

Ἡ ἀνάπαυσις καὶ αἱ περιποιήσεις εἶχον
ἐπουλώσῃ ὅπως δῆποτε τὰ τραύματα τοῦ
Ρογήρου, ὅτε οὗτος, ἡμέραν τινα, ἀπόν-
τος τοῦ Γίνου, ἤρξατο νὰ περιτρέχῃ μό-
νος τὸ δάσος. Ἐχὼν δὲ τὰς χεῖρας ἐσταυ-
ρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ κεκλιμένην
τὴν κεφαλὴν, ἐβάδιζεν, ὅτε μὲν βραδέως,
ὅτε δὲ ταχέως, ἀνευ σκοποῦ. Ἡ ἀνάμνη-
σις τοῦ παρελθόντος ἐπλήρου τὴν ψυ-
χὴν του, τὸ πρῶτον μὲν μελαγχολίας, εἶτα
δὲ ἀλγεινοῦ ἐρεθισμοῦ, καὶ ἐπὶ τέλους
λύσσης. Τότε ἔτρεχεν, ἐδύθιζε τὰς χεῖρας
εἰς τὴν κόμην του, εἶχε καταβεβλημένον
τὸ πρόσωπον καὶ περιέστρεφε τῆδε κα-
εῖσε ἀγρίως τοὺς ὀφθαλμούς, ὠρύετο δὲ
καὶ ἐβλασφήμει ὡς ἄνθρωπος βρσχανιζόμε-
νος ὑπὸ τοῦ δαίμονος.

Ἐπὶ τέλους, ἐστηρίχθη καθίδρως ἐπὶ
τοῦ στελέχους δένδρου τινός, καὶ ἀσθμαί-
νων ἐκ τῆς ἀγωνίας, ἦν εἶχεν ὑποστῆ,
ἔλεγε γεγονυῖα τῇ φωνῇ:

— Τίς ἀρνείται τὴν εἰμαρμένην; Ἀς
ἔλθῃ ἐδῶ ὅστις τὴν ἀρνείται νὰ ἰδῇ τὴν
θηριώδη ἀπόφασιν, ἡ ὁποία μὲ κατεδίκα-
σεν εἰς τὴν ἀτιμίαν, καὶ ἂν ἡ καρδιά του
ἀντέχει, ὥς ἰσχυρισθῇ ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰ-
μαρμένη. «Ὅ,τι καὶ ἂν πράξω εἶναι ἔγ-
κλημα... Ἐγκλημα ἂν μείνω ἀδρανής...
Ἐγκλημα καὶ ἂν ἐνεργήσω... Τὸ αἷμα τοῦ
πατρός μου κραυγάζει ἀπὸ τοῦ τάφου...
Ἄν κλείσω τὴν καρδίαν καὶ τὰ ὦτα... θὰ
ἵσταται ἐκεῖνος μαρτυρῶν κατ' ἐμοῦ, παρὰ
τὸν θρόνον τοῦ Ὑψίστου... Ἀς τὸν ἐκδι-
κῶ... ἀλλὰ πῶς; ... Προσκάλεσον τὸν
βασιλέα Μακμφρέδην εἰς μονομαχίαν...
Ἄφρον!... καὶ αὐτοὶ ἐκεῖνοι ἔτι οἱ αἰσθα-
νόμενοι ἐνδομύχως τὸ δίκαιόν σου, θὰ σὲ
ἀποκαλέσωσι παράφρονα... θὰ φονεῖθῃς
ἀνωφελῶς... θὰ καταλίπῃς εἰς τοὺς ἀπο-
γόνους σου τὴν ἐκδίκησιν καὶ νέου ἐγκλή-
ματος... Προσκάλεσον τὸν ξένον... Ἡ
ψυχὴ τοῦ πατρός σου θὰ ἐκδικηθῇ... ἡ
πατρίς σου θὰ καταπιεσθῇ... Δολοφό-
νησον αὐτόν... Ἄ! τοῦτο θὰ ἦτο τὸ καλ-
λίτερον... ἀλλ' ἀγνοεῖται διὰ τὴν οἱ ἄν-
θρωποι ἀπεκάλεσαν τὴν δολοφονίαν ἄτι-
μον... Φεῦ!... βλέπω τὴν καταφρό-
νησιν τῶν ἀνθρώπων ὑπὸ μορφήν τερα-
τώδη παρασκευαζομένην νὰ κατασπαράξῃ
τὴν φήμην μου. Ὁ νοῦς μου βλέπει παρα-
τεταγμένα ἐνώπιον αὐτοῦ τὰ ἐγκλήματα
τοῦ παρόντος, τὰ λάθη τοῦ μέλλοντος·
ἀλλ' ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους τούτου τὰ ἰδι-
κά μου διακρίνονται δι' ἰδίον χρώματος.
Τὸ ὄνομά μου, ὡσεὶ ἦτο μεταλλινὴ πλάξ
ἀνηρτημένη ἐπὶ τῆς μνήμης τῶν ἐπερχο-

μένων γενεῶν, καθίσταται στιλπνότερον
καὶ ἐφελκύνει ἔτι μᾶλλον τὴν προσοχὴν
τῶν αἰώνων, ὅσον περισσότερον προσπαθῶ
νὰ τὸ ἐξαφανίσω.

«Ἐπάρχει ὑπερτάτον τι ἄλγος... ἀλλὰ
τὸ ὕστατον... ὁ θάνατος... Ἄν ἡ ζωὴ ἦ-
ναι δῶρον, παραιτοῦμαι αὐτήν... Καὶ θὰ
εἶχον πράξῃ τοῦτο, ἂν ὁ νοῦς μου ἠδύνατο
ἀ γνωρίσῃ τὴν ζωὴν, καὶ ἂν εἶχεν ἐρω-
τηθῇ... Ἄν ἦναι τιμωρία... διὰ τὴν με-
μωροῦσι.

«Διὰ τὴν θὰ τιμωρηθῶ διπλάσιως, διότι
δὲν δύναμαι νὰ ὑποφέρω τὴν τιμωρίαν;...
Αὕτη δὲν εἶναι δικαιοσύνη... Δικαιοσύνη!
Καὶ τολμᾷς νὰ προφέρῃς τὸ ὄνομα τοῦτο
ἐνώπιον τοῦ ἰσχυροῦ;...

«Ἄν ὁ οὐρανὸς ἐδώρησεν εἰς τοῦτον φι-
λάνθρωπα σπλάγγχνα, θὰ σὲ καθυποβάλῃ
τοῦλάχιστον ὑπὸ ἰατρικὴν ἐξέτασιν, ἵνα
ἰδῇ ἂν ἔχῃς σῶος τὰς φρένας...
«Τὴν ζωὴν μου ὑπερήρπισα κατὰ τῆς
πείνης, κατὰ τῆς δίψης, κατὰ τοῦ ψύχους,
κατὰ πάσης στερήσεως, κατὰ παντός ὅ,τι
σῶμα ἀνθρώπινον δύναται νὰ ὑποφέρῃ...
ἀλλὰ κατὰ τῆς αἰσχύνης, ὄχι... Ἡγνούουν
... ἡ δὲν ἠδυνήθην... Ἄν ἡ ἐγκατάλειψις
αὐτῆς ἦτο ἐγκλημα, ἡ διατήρησις ἦτο αἰ-
σχός... Ὑπερβείς μεταξὺ τοῦ αἰσχύος καὶ
τοῦ ἐγκλήματος, ἐξέλεξα τὸ τελευταῖον...
ἂν ὤφριον νὰ ἐκλέξω τὸ πρῶτον, διὰ τὴν
δὲν μοὶ ὑπεδείχθη τοῦτο;

«Διὰ τὴν μᾶς ἐνεπνεύσθη τόσον μέγας ὁ
φόβος τοῦ αἰσχύος.

«Διὰ τὴν ἐδόθη εἰς τοὺς ὁμοίους μου ἡ
μανία τῆς καταδιώξεως τοῦ ἐξουθενηθέν-
τος;

«Διὰ τὴν θὰ ἦτο ἀμαρτία;

«Σῶμά τι, οἷον δῆποτε καὶ ἂν ἔχῃ σχῆ-
μα, εἴτε τετραγώνον, εἴτε στρογγύλον,
δὲν χρησιμεύει ἐπίσης εἰς τὰς λειτουργίας
τῆς φύσεως; Ἐκ τῶν ὄντων οὐδὲν ἀπόλ-
λυται. Ἡ ὕλη ἐπ' ἀνέρχεται εἰς τὴν ὕλην...
Τὸ δὲ πνεῦμα;... Δὲν ἀρκεῖ ὁ ἄγων, ὃν κα-
ταβάλλῃ τις ὅπως ὑπερασπίσῃ τὴν ἐν τῷ
αἵματι ἡμῶν ἐνσταλαχθεῖσαν λύσσαν τῆς
ζωῆς; Δὲν ἀρκεῖ ἡ βάσανος τῆς ἀφάτου
ἀγωνίας, τὴν ὁποίαν ὑφίσταται τις δια-
ταράσσων τὴν τάξιν τῆς παρούσης ὑπάρ-
ξεώς μας; Ἄν ἐπιτρέπεται νὰ φονεύσωμεν
ἕτερον ἄνθρωπον προξενούντα ἡμῖν λύπας,
διὰ τὴν δὲν δυνάμεθα νὰ φονεύσωμεν ἡμᾶς
αὐτοὺς, ὅπως ἀποφύγωμεν τὰς λύπας
ταύτας;

«Τί ἔχει ἡ ζωὴ αὕτη, ὅπως ἦναι ἀ-
ξία διατηρήσεως; Ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ,
ἐν τῶν δύο πρέπει νὰ ἦναι τις: κακοῦρο-
ς ἢ θύμα. Κακοῦργος δὲν δύναμαι νὰ ἦ-
μαι, ἡ ψυχὴ μου εἶναι πολλὴ μικρά· ὅπως
περιφρόνησιν τὴν φήμην καὶ τοὺς ἀπονέ-
μοντας αὐτήν.—Θύμα ἐπίσης, διότι εἶναι
πολὺ μεγάλῃ, ὅπως ὑποφέρῃ ὅ,τι ὑποφέ-
ρει ὁ νωθρός. Ἀχρὶ τῆς στιγμῆς ταύτης,
ἕκαστον λεπτὸν ὑπῆρξε δι' ἐμὲ στεναγ-
μός· ἐκάστη ἡμέρα, ἄλγος... ἀπὸ τοῦδε
ἕκαστον ἔτος θὰ ἦναι ἐγκλημα».

Καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ δένδρου, διὰ
τοῦ πνεύματος, ὅπερ εἶχεν ἐτοιμότατον,
θὰ ἐσκέπτετο πάνθ' ὅσα ὑπὲρ τῆς αὐτο-
χειρίας ἔγραψαν βραδύτερον ὁ ἀββᾶς τοῦ

Ἀγίου Κιράνου, ὁ Ρόβκ. ὁ Ρουσσώ, ὁ
Γκαίτης, ὁ Οὐγὸς Φώσκολος καὶ ἄλλοι
ἀναρίθμητοι, ἴσως ἴσως δὲ θὰ κατέληγε
καὶ αὐτὸς εἰς τὴν αὐτοκτονίαν, — ἐπι-
χείρημα, ὅπερ οὐδεμίαν ἐναντιολογίαν
ἐπιτρέπει — ἂν μὴ ἡχηρά τις φωνὴ δὲν
προσέβηκε τὰς ἀκοὰς του λέγουσα:

— Ἐνθυμοῦ τὸν πατέρα σου!

Ὁ Ρογήρος ἀνεσκήρτισεν, εἶδε περὶ αὐ-
τὸν ἔντρομος, ἠρεύνῃσε πάντα τὰ πλη-
σιόχωρα μέρη, ἀλλ' οὐδὲν ἔχον ἀνεῦρεν
ἀνθρωπίνου πλάσματος. Τότε δ' ἐκινδύ-
νευσε πράγματι νὰ παραφρονήσῃ... καὶ
ἂν οἱ προηγούμενοι λόγοι του ἦσαν ἐν
μέρει ἀσύνητοι, ἐν μέρει ἀσεβεῖς, ὡς ὑπη-
γόρευεν αὐτοὺς ἀγρίον πάθος, ἕκαστος ὡς
φαντασθῇ ὁποῖοι ἦσαν μετὰ τὸ τελευταῖον
τοῦτο συμβάν.

— Ποῖος ἀρνείται τὴν εἰμαρμένην;
Ἰδοὺ ἐγὼ βεβουβισμένος ἐν τῇ παραφρο-
σύνῃ ἀνέλπιδος ἔρωτος, περιβαλλόμενος
ὑπὸ τῶν βρόχων τοῦ ἐγκλήματος, καὶ μὴ
δυνάμενος ν' ἀπαλλαχθῶ. Στεναζῶ ὑπὸ
τὸ βάρος ἀλύσεως, ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυ-
νατὸν νὰ θραυσθῇ. Οἱ σφυγμοὶ μου στά-
ζουν αἷμα, καὶ ἀντιπαλαίω ματαίως...
Ἡσυχάσον, περιμένει νὰ συντελεσθῶσιν ὅσα
περὶ σοῦ ἐθέσπισεν ἡ εἰμαρμένη, καὶ ἡ
καρδιά σου ὡς κατασπαράσσεται ὑπὸ τῆς
λύσσης... Ἰδοὺ ἡ ἄβυσσος τοῦ θρήνου, τῶν
ἐλέγχων τῆς συνειδήσεως, τῆς ὀργῆς. Θὰ
ἤρπαζον καὶ αὐτὸν τὸν κοπιερὸν σίδηρον,
ὅπως μὴ κατακρημνισθῇ ἐν αὐτῇ· ἀλλ' ἡ
ἰσχὺς της μὲ προσελκύει... Πόθεν ὅμως
γεννᾶται ἡ κατάρτος αὕτη ἰσχὺς; ἀπὸ
τοῦ ἄδου, ἢ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ; Ἀγνοῶ καὶ
δὲν θέλω νὰ τὸ μάθω. Ἡ ἰσχὺς ὑπάρχει καὶ
ἐγὼ εἶμαι καταδικασμένος νὰ κρημνισθῶ
εἰς τὴν ἄβυσσον. Ἀ! ἂν ἠδυνάμην νὰ
ζητήσω λόγον!... ἂν ἠδυνάμην νὰ κι-
νηθῶ κατὰ τῶν στοιχείων!...

Καὶ ὅλως παράφρων, ὁ νεαρὸς ἱππότης
εἶπε λόγους, οὓς ὁ Θεὸς ἐν τῇ ὑπερτάτῃ
αὐτοῦ ἀγαθότητι συνεχώρησε βεβαίως εἰς
τὴν ἀλγοῦσαν ἐκείνην ψυχὴν, ἀλλ' οἷτι-
νες ἦσαν αἱ μέγισται τῶν βλασφημιῶν, ὡς
ἤκουσέ ποτε ἀπὸ ἀνθρωπίνου στόματος...
Ἐβλασφήμησε τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς
του, τὸ βάπτισμά του, τὴν ζωὴν του, τὰ
ἄγια μυστήρια, τὸ γάλα τῆς μητρὸς του,
τὸ σπέρμα τοῦ πατρὸς του.

Ἐτρεχε μαινόμενος ἐν τῷ δάσει, ὡς
ἄνθρωπος κατεχόμενος ὑπὸ λυκανθρω-
πίας, καὶ ἐνίοτε ἐψιθύριζε τρίζων τοὺς
ὀδόντας: τύραννε! βασανιστὰ τῶν ψυ-
χῶν!... ἄμποτε ν' ἀπέθνησκεν ἡ φύσις!
καὶ ἄλλα πολλά, ἃ κρίνομεν καλὸν ν' ἀπο-
σιωπήσωμεν. Τετυφλωμένος τὸν τε νοῦν
καὶ τὰ ὄμματα, ἔτρεχεν ἀκράτητος, ὅτε
ἤκουσεν αἰφνης κραυγὴν λέγουσαν:

— Στήθι, ἄνθρωπε, ἂν δὲν ἐπιθυμῇς
νὰ καταβῇς πρὸ τῆς ὥρας εἰς τὸν τάφον.

Ὁ Ρογήρος, ἀναγκασθεὶς τότε νὰ συγ-
κρατήσῃ τὸν νοῦν του, εἶδεν ὅτι ἀφίστατο
μόλις σπιθαμὴν ἀπὸ τινος λάκκου... ἐνῷ
κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἐφαίνοντο καὶ πολ-
λοὶ ἄλλοι ἀνοικτοί, ὡσεὶ ἦσαν ἐκεῖ ἔτοι-
μοι ὅπως καταβροχθίσωσι τὴν καταδικα-
σμένην εἰς θάνατον γενεάν.

Τοὺς λόγους ἐκείνους εἶχεν εἰπῇ γέρον ἱερεὺς, ὅστις ἐφαίνετο ἄφρωνος, τόσῃν προσοχῇ κατέβαλλε σκάπτων τὸ κελλεῖον τοῦ πτώματος του.

Δὲν ἄγνοῶ ὅτι ἡ τέχνη τοῦ Λαθατέρου δὲν δύναται νὰ γνωρίσῃ ἀσφαλῶς ἀπὸ τοῦ ἐξωτερικοῦ σχηματισμοῦ τοῦ προσώπου τὰ διανοήματα τῆς ψυχῆς.

Καὶ ὅμως εἴμεθα οὕτω πλασμένοι, ὥστε βλέπομεν καλῶς τὸ ἀγγεῖον πρὶν ἢ πῶμεν τὸ ἐντὸς αὐτοῦ ὑγρὸν. Ἄς παρατηρῶμεν λοιπὸν ὅσον τὸ δυνατόν καλλίτερον τὰς ἀνθρωπίνας μορφάς, διότι διδάσκουσιν ἡμῖν, ἂν οὐχὶ ἐπιστήμην, τούλᾳ-χιστον ν' ἀμφιβάλλωμεν, — καὶ ἡ ἀμφιβολία ἀποτελεῖ πᾶν ὅ, τι εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς τὴν κόνιν νὰ μάθῃ.

Ὁ ἱερεὺς ἐκεῖνος ἦτο ὑπερενενηκοντούτης. Τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐφαίνετο, ὅτι ὑπῆρξέ ποτε μεγαλοπρεπὲς καὶ εὐθυτενές, ὡς αἱ περιστοιχίζουσιν τὴν ἁγίαν αὐτοῦ μονὴν πεῦκαι· ἀλλὰ τότε, ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας, ἔκυπτε πρὸς τὴν γῆν, ἣν ἰδίαις χερσὶ διήνοιγεν, ὅπως ἀναπαυθῇ ἐν αὐτῇ κατὰ τὴν προσεγγίζουσιν τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἡμέραν. Αἱ κινήσεις τῶν χειλέων του, τὸ μειδίαμά του, ἡ στάσις τῆς χειρὸς του, ἦσαν πλήρεις εὐγενείας.

Ἡ φωνή του ἦτο ἡχηρὰ καὶ ἐπιβλητικὴ· ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς του ἡκτινοβόλει φλόξ, ἥτις ἐφαίνετο ὅτι ἔμελλε νὰ ἦναι αἰωνία, ἀφοῦ οὔτε τὰ ἔτη, οὔτε αἱ ἀγρυπνίαι, οὔτε τὰ δάκρυα, κατάρθρωσαν, οὐχὶ νὰ τὴν σβέσωσιν, ἀλλὰ νὰ τὴν ἐλαττώσωσιν.

Ὁ Μιχαὴλ Ἀγγελος, ὅπως ζωγραφίσῃ τὸν αἰώνιον Πατέρα, θὰ ἀντέγραφεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ φοβερόν. Ὁ Ραφαῆλος, ὅπως ἀπεικονίσῃ τὸν Σωτῆρα, θὰ ἀπειμιμείτο αὐτοῦ τὸ εὐγενές.

Ὁ Ρογήρος, αἰσθανθεὶς ἀνακούφισίν τινα, ἐπὶ τῇ θέᾳ τῆς ὥραιας ἐκείνης μορφῆς, εἶπεν αὐτῷ αἰδημόνως :

— Πάτερ, ἂν ἡ ἐρώτησίς μου δὲν σὰς ἐνοχλῇ, εἰπέτε μοι, παρακαλῶ, διατί αἱ χεῖρες ὑμῶν ἀσχολοῦνται εἰς ἔργον τόσον ἐξευτελιστικόν; Ἡ πτώσις τῆς χιόνης, οἱ σεισμοὶ τῆς γῆς, πληροῦσιν ἀπαύστως τὸν λάκκον τοῦτον, τὸν ὅποιον κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ θανάτου σὰς δύναται οἷος δῆποτε ἄνθρωπος νὰ ἀνορύξῃ ἐν βραχεῖ. Φρονῶ ὅτι ὁ καιρὸς πρέπει νὰ δαπανᾷται κάπως καλλίτερον.

— Τέκνον, ἀπήντησεν ὁ ἱερεὺς, ἐμπήξας εἰς τὸ ἔδαφος τὴν ἀξίνην του. θεὸς ἐπὶ τῆς λαβῆς αὐτῆς τὰς χεῖρας καὶ στηρίζας ἐπ' αὐτῶν μετὰ σοβαρότητος τὸν πώγων· βεβαίως θὰ εἴχετε δίκαιον, ἂν ὁ σκοπὸς τοῦ ἔργου μου τούτου, ἦτο τόσον ἐπιπόλαιος. Μάθετε ὅμως, ὅτι ἄλλως σκεπτόμενος ὁ ἔνδοξος ἡμῶν ἱδρυτὴς διέταξε τὴν καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐργασίαν ταύτην. Εἶναι ἀληθές, ὅτι οἱ ἐν τῇ ἡμέτρᾳ μονῇ κοινόβιοι παραμελοῦσι σήμερον τὴν τοιαύτην ἐργασίαν, καὶ σχεδὸν εἰμαι μόνος ἐγὼ ὁ ἐκτελὼν αὐτήν. Ἄς σκέπτεται ὁ ἄνθρωπος ὅτι τὸ σῶμά του θὰ ἀποτελέσῃ δύο ἢ τρεῖς βώλους γῆς καὶ ἀπειρον ἀριθμὸν σκωλήκων, καὶ τὰ ἀμεί-

λικτα πάθῃ, ἂν μὴ σιγήσωσιν ὅλως, θὰ λυσσῶσιν ἥσσον ἀνοικτιρμόνως ἐν τῇ ψυχῇ του. Ὡς ἐκ τοῦ ὁργανισμοῦ ἡμῶν, ἔχομεν ἀνάγκην ἡδονῶν καὶ ἀποφεύγομεν ἐντρομοί, οὐ μόνον τὰς θλίψεις, ἀλλὰ καὶ τὸν κόπον. Φαντάσθητε νῦν ἂν, ὁ νοῦς ἡμῶν θὰ προσηλοῦτο προθύμως εἰς τὴν σκέψιν τοῦ θανάτου, ὅστις εἶναι ἡ ὑπερτάτη τῶν θλίψεων. Ὡς ἐκ τούτου, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξαναγκάζωμεν αὐτὸν διὰ τινος συναισθήματος. Ὁ καιρὸς πράγματι θὰ ἐδαπανᾷτο καλλίτερον ἐν τινι μεγάλῳ ἔργῳ. Ἀλλ' αἱ περιστάσεις, καθ' ἃς δύναται τις νὰ πράξῃ μέγαρα παρουσιάζονται σπανίως, οὐδέ μοι, καὶ λίαν σπανίως μάλιστα. Ἐν τούτοις, περιμένοντες αὐτάς, εἰς τί ὠφελιμώτερον εἶναι δυνατόν ν' ἀσχολούμεθα ἢ εἰς ὅ, τι ἀποκαλύπτει τὸ ἀσθενές τῆς φύσεώς μας, γνωρίζον ἡμῖν ταυτοχρόνως ὅτι πᾶσαι αἱ καταστάσεις ἐξισοῦνται ἐπὶ τῆς πλάστιγγος τοῦ θανάτου καὶ ὅτι ἴσως χῶμα ἐντελέστερον ἀποτελεῖται ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὅποια εἶναι εὖρωστα ὡς ἐκ τῆς διηνεκοῦς ἐργασίας καὶ ὑγιῆ ὡς ἐκ τῆς ἐγκρατείας τῶν φαγητῶν, ἢ ἐκ τῶν σεσηπτότων μελῶν τοῦ ζήσαντος ἐν τρυφλότητι; Τέκνον μου, δὲν εἶναι ἀνωφελὲς ν' ἂν νοίγῃ τις τὴν γῆν, ἐν τῇ ὁποίᾳ θὰ ταφῶμεν.

— Τὸ κατ' ἐμέ, πιστεύω μᾶλλον ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἐπαναλαμβάνων καθ' ἑκάστην τὴν ἐργασίαν ταύτην, συνειθίζει βαθμηδόν, καὶ ὁ φόβος του εἶναι καί μετὰ ταῦτα, οἷος ἦτο καὶ πρὶν ἡ ἀρχίσῃ τὴν ἐργασίαν. Ἀλλὰ, πάτερ μου, τί εἶναι ἡ ζωὴ ὅπως ἀπαιτοῦνται τόσαι προπαρασκευαὶ διὰ τὸ τέλος τῆς; ἂν ὁ ἄνθρωπος, εἴτε ἐξ ἀνίας, εἴτε ἐκ λύπης, εἴτε ἐξ ἄλλου τινὸς αἰτίου, θελήσῃ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὴν ζωὴν του φονευόμενος καὶ ἄνευ πολλῶν σκέψεων ἐμπήξῃ τὸ ἐγχειρίδιον ἐν τῇ καρδίᾳ του... τότε, κατὰ τὴν μεταξὺ τοῦ τραύματος καὶ τοῦ θανάτου στιγμὴν, θὰ σκεφθῇ ὅτι ἡ πράξις του ἦτο ἐκουσία, ἀποτέλεσμα τῆς ἰδίας αὐτοῦ βουλήσεως, καὶ θὰ χερῇ κολακευόμενος ὅτι ἔχει τὴν δύναμιν νὰ καταστρέψῃ αὐτὸς ἑαυτόν. Σκεπτόμενος δέ τις ἐπὶ τούτου, πείθεται ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα, ἀπελπιστικῶς ἀφρευκτός, ἡ τῆς ὑπερτάτης εὐσταθείας προσπάθεια, ὅπως ἐπισπεύσῃ τις τὸν θάνατον κατὰ τινὰς στιγμάς. Πάντα δὲ ἀνάγονται εἰς χαμέρπειαν, καὶ ἀθλιότητα καὶ δειλίαν. Ἄς μὴ σκεπτόμεθα, πρὸς Θεοῦ· περὶ θανάτου, διότι οὗτος εἶναι μεγίστη θλίψις· ἂν ἦναι ἀνάγκη, ἄς αὐτοκτονοῦμεν, χωρὶς ὅμως καὶ νὰ σκεπτόμεθα περὶ τούτου.

— Ἄ! ἀνέκραξεν ὁ ἱερεὺς, πλήξας διὰ τῆς χειρὸς τὸ μέτωπον. Μοὶ ἀποκαλύπτεις φοβερόν μυστήριον...

Ἰσως τὸ ἔργον μου τοῦτο, τὸ ὅποιον ἄχρι τοῦδε ἐνόμιζον ὅτι προήρχετο ἐκ ψυχικοῦ σθένους, δὲν εἶναι ἡ φόρος, τὸν ὅποιον ἡ ἡλικία, ἐξασθενίζουσα τὸ πνεῦμά μου, με ἀναγκάζει νὰ πληρώσω εἰς τὴν ἀδυναμίαν! Ἄλλοτε εἶχον μάθῃ ὅτι ὁ ἄνθρωπος εἶναι ὅλως ἡλίθιος, ἀλλὰ τὸ

πονηρὸν πνεῦμα μὲ κατέλαβε καὶ ἡ ὑπερηφανία μὲ ἐξηπάτησε κολακεύουσά με ὅτι τὸ ἔργον μου ἦτο μεγάλον... καὶ ὅμως δὲν φοβοῦμαι τὸν θάνατον.

— Οὐδ' ἐγὼ. Ἀπεναντίας τὸν ζητῶ, ὡς κεκρυμμένον θησαυρόν, καὶ δὲν εὐρίσκω αὐτόν. Τὸν ἐπιθυμῶ, ὡς ἀμοιβὴν τῆς ζωῆς, καὶ με ἀποφεύγῃ. Διατί ἐν μέσῳ τῆς πολυμόχθου ζωῆς νὰ μὴ ὑπάρχῃ καὶ τόπος τῆς ἀναπαύσεως; Διατί ἐν μέσῳ τούτου ἀλγους νὰ μὴ ὑπάρχῃ καὶ ἄσυλόν τι εἰρήνης;

Ὁ ἱερεὺς ἐσιώπα. Ὁ Ρογήρος ἔστη ἐπὶ μακρὸν σκεπτικός. Στραφεὶς εἶδε περὶ ἑαυτὸν ἄκραν ἐρημίαν ἥκουσε μακαρίαν σιγῇ, διακοπτομένην μόνον ὑπὸ τῆς φρικίας τῶν μεμακρυσμένων δένδρων, ἢ ὑπὸ τῆς φωνῆς τοῦ πλάνητος κορυδαλοῦ, ὅστις περιγράφων ταχύτατα καμπύλην διήρχετο διὰ τοῦ κοιμητηρίου. Τὸ αἷμα αὐτοῦ, ὡσεὶ δροσισθέν, ἔρρεεν ἡρεμώτερον εἰς τὰς φλέβας του. Ὁ σφιγμὸς του ἐκτύπα ἀσθενῶς, ἡ πνοή του ἦτο μᾶλλον ἐλευθέρα.

— Ὡ! ἐδῶ εἶναι ἡ ἀληθὴς εἰρήνη... εἶπε στεναῖζας.

Ὁ ἱερεὺς ἐσιώπα.

— Αἶ, ἐξηκολούθησε λέγων ὁ Ρογήρος... ἂν παρὰ τὸ θυσιαστήριον τοῦ Κυρίου δὲν ἔρθανεν ἡ φωνὴ τῆς ἐκδικήσεως... ἂν τὰ ἄσματα τοῦ Θεοῦ ἀπεδίωκον τῶν ἀκοῶν μου τὴν φωνὴν ἐκείνην... ἂν αἱ σκιαὶ τῶν νεκρῶν δὲν εἰσέρχοντο ἐν τῷ ἁγίῳ βήματι...

— Δὲν εἰσέρχονται βεβαίως, ἂν σὺ δὲν τὰς φέρῃς.

— Ἐγὼ;... ἂν κατέφευγον ὑπὸ τὴν γῆν ἵνα μὴ καταδιώκωμαι.

— Διεπράξεις ἐγκλημα;

— Ὁχι.

— Θὰ διαπράξῃς;

— Ναί.

— Καὶ τί ζητεῖς παρὰ τοῦ Κυρίου;

— Νὰ με σώσῃ ἀπὸ τῆς δυνάμεως ἐκείνης, ἡ ὁποία μὲ ὥθῃ εἰς τὸ ἐγκλημα.

— Ποία δύναμις;... Χριστιανέ, εἰπέ θῆλω, καὶ θὰ θελήσῃς.

— Ἄ, πάτερ, πάτερ!... δὲν πιστεύετε... ἀλλ' ἐγὼ εἶμαι καταδικασμένος νὰ ἀκούω νυχθημερόν τὴν φωνὴν τοῦ προδθέντος πατρός μου.

— Τί ζητεῖ;

— Ἐν ἐγκλημᾷ.

— Πέραν τούτου, εἶπεν ὁ ἱερεὺς, δεικνύων τὸν τάφον, δὲν ὑπάρχει ἡ συγχώρησις μόνον· αὐτά, τὰ ὅποια μοὶ λέγεις, εἶναι πλάνη τοῦ πνεύματός σου, τὸ ὅποιον εἶναι διατεθειμένον εἰς τὸ κακούργημα.

— Καὶ ἂν ἦναι τοῦτο, δύναται ὁ οἶκος τοῦ Θεοῦ νὰ με ἱατρεύσῃ;

— Δύναται.

— Πάτερ, γίνομαι μοναχός.

— Διότι ἐκεῖ ὑπάρχει σιωπὴ, εἶπεν ὁ γέρον, δεικνύων διὰ τοῦ νεύματος τὴν μονὴν, πιστεύεις ὅτι ὑπάρχει καὶ διὰ πάντας εἰρήνη;... Ἄγνοεῖς, ὅτι καὶ ἡ ἀπελπισία εἶναι ἄφρωνος; ἄγνοεῖς ὅτι τὰ δάκρυα

1. Δὲν θῆλῃσα νὰ μεταβάλλω τὴν φράσιν ταύτην τοῦ συγγραφέως, καίπερ λίαν τολμηράν.

στειρεύουν, ἀλλ' ὅχι καὶ ἡ προκαλοῦσα αὐτὰ θλίψις ; ... Ἡ φιλία τῆς μονῆς δὲν εἶναι τεῖχος δυνάμενον νὰ σὲ προστατεύῃ κατὰ τῶν παθῶν τοῦ κόσμου... Ἄν φέρῃς αὐτὰ ἐκεῖ, θὰ τὰ εὕρῃς... Ἄν φέρῃς ἐκεῖ τὸ ἐγκλημα, θὰ εὕρῃς τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος !... Ἄν φέρῃς τὸν πόθον αὐτοῦ, θὰ εὕρῃς τὴν ἀγωνίαν. Ὑπῆρξαν τινές, οἱ ὁποῖοι ἀπατηθέντες ἐκ τῶν φαινομένων, ἡ μάλλον ἔχοντες μεγίστην πεποίθησιν εἰς τὸν περίβολον τοῦτον, καταβεβλημένοι ὑπὸ τινος συμφορᾶς, ἐξωργισμένοι, ἀλλ' οὐχὶ καὶ κεκορεσμένοι τῶν ἐγκοσμίων, περιεβλήθησαν τὸ ἔνδυμα τοῦ τάγματός μας, ἀλλὰ δὲν ἐνεφορήθησαν καὶ τοῦ πνεύματός του. Δὲν ἐβράδυνον δὲ αἱ ἀπληστία νὰ ἀφυπνισθῶσιν ἐν αὐτοῖς σφοδρότεροι εἰπὲρ ποτε ἄλλοτε. Ἐξερεθιζόμενοι μάλιστα ἐκ τοῦ δυσχεροῦς τῆς ἀπολαύσεως, ἡ ἀπὸ ἀσθενειῶν, ἐγένοντο κακοῦργοι. ἡ ἀπέθανον καταβρωθέντες ὑπὸ τῆς λύσεως. Οὐδεὶς ὅμως αὐτῶν ἔσωσε τὴν ψυχὴν του. Ἐν τῇ σιωπῇ τῶν τοίχων ἐκείνων, κρύπτονται αἱ πράξεις τοῦ ἐγκλήματος. Πρόσεξε· ἂν θέλῃς νὰ ἴσῃς εὐτυχίας, πρέπει νὰ ἀποβάλῃς πάντα πόθον δόξης, πᾶν μῖσος, πάντα ἔρωτα. Θὰ ἴσῃς ὡς νεκρός, ὡς μηδέποτε γεννηθείς. Αἱ ἀρεταὶ σου θὰ διέλθωσιν ἀγνωστοί. Θὰ νομίζῃς ματαιότητα τὰς ἐπευφημίας τοῦ κόσμου, τὸ στέμμα τῆς σοφίας καὶ τῆς ἰσχύος... Ἐν δὲ μόνον πραγματικόν, τὸ χῶμα, τὸ ὅποιον θὰ σὲ καλύψῃ. Θὰ ἀποθάνῃς ἀγνωστος, περιφρονημένος, ὡς σταγὼν βροχῆς πίπτουσα ἐν τῷ ὠκεανῷ.

— Πάτερ, μὴ μὲ ἀπωθῇτε ἀπὸ τοῦ οἴκου τοῦ Θεοῦ.

— Ἐγὼ σὲ ἀπωθῶ ! ὦ ! ἂν ἡ κεφαλὴ μου ἠδύνατο νὰ σοὶ χρησιμεύσῃ ἀντὶ κλίμακος, ὅπως ἀναβῇς εἰς τὴν χαρὰν τῶν οὐρανῶν, θὰ ἔθετον αὐτὴν μυριάκις ἐπὶ τοῦ χῶματος, εὐχαριστῶν τὴν αἰωνίαν σοφίαν ὅτι προώρισεν εἰς αὐτὴν τόσον ὑψηλὴν τύχην· ἀλλὰ καὶ ἐγὼ εἶμαι ἁμαρτωλός, καὶ δὲν μοῦ ἐδόθη ἡ χάρις νὰ λαμβάνω τὰς ψυχὰς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπωλείας καὶ νὰ φέρω αὐτὰς εἰς τὸν παράδεισον. ὅχι, δὲν μοῦ ἐδόθη ἡ χάρις αὕτη. Ποῖος ἠξεύρει, μὴ παρακινῶν σε νὰ ἀσπασθῇς τὸν μοναχικὸν βίον, σὲ ἀπολέσω. Δύναται νὰ ἀπολεσθῇ μοναχός, ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος θὰ ἐσώζετο ἰσχύος... Οὐδεὶς δὲ πρέπει νὰ πράττῃ τι, πρὶν ἢ σκεφθῇ καλῶς.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠκούσθη ὁ κώδων τῆς μονῆς ἡχῶν βραδέως καὶ πενθίμως. Ὁ ἱερεὺς, ἄρας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανόν, πρὸς τὴν ἡμέραν θερμῶς.

— Συγχώρησον, Κύριε, τὴν ψυχὴν τοῦ πτωχοῦ μοναχοῦ Αἰγιδίου.

Εἶτα στραφείς πρὸς τὸν Ρογήρον, εἶπεν :

— Ἀκουσον, υἱέ μου, ὁ κώδων ἐκεῖνος ἀναγγέλλει ἡμῖν ὅτι ψυχὴ τις ἐτοιμάζεται ν' ἀπέλθῃ. Πτωχὲ Αἰγιδίε !... Δὲν παρήλθον ὅκτὼ μῆνες, ἀφοῦ ἐφόρεσε τὸ ράσιν τοῦ μοναχοῦ, καὶ τόσον ἐβασάνισεν ἑαυτὸν διὰ τῶν νηστειῶν καὶ τῶν μαστιγώσεων, ὥστε δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνθῇ. Ὑπῆρξε βεβαίως μέγας ἁμαρτωλός· ἀλλὰ

ἡ εὐσπλαγχνία τοῦ Θεοῦ εἶναι μεγαλειτέρα τοῦ ἐγκλήματος, καὶ βεβαίως ἡ ψυχὴ ἐκείνη ἐσώθη. Εὗρον αὐτόν, ὡς καὶ σέ, ἐν τῇ ὁδῷ καὶ τὸν ὠδήγησα εἰς τὴν μονήν· ἀλλ' ἡ ὁψις του, ἡ φωνὴ του, οἱ λόγοι του, διέφερον λίαν τῶν ἰδικῶν σου. Τώρα ἀποθνήσκει. Ποῖος εἶναι ὁ μοναχὸς Αἰγιδίος ; Οὐδεὶς ἠξεύρει. Οὐδεὶς θρηνεῖ ἐπὶ τῷ θανάτῳ του. Ἀπὸ τῆς λάμψεως τοῦ βλέμματός σου, ἐννοῶ ὅτι δὲν δύνασαι νὰ ὑποφέρῃς τὴν τοιαύτην λήθην. Οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκδηλοῦσι πάθος ἐκρηγνύμενον, καὶ τὸ ὅποιον οὐδεμίαν ἰσχὺς δύναται νὰ χαλινάγῃ. Ἄν καταστῇς αὐτὸ, θὰ συντρίψῃς τὴν καρδίαν σου. Δὲν ἠξεύρω ποῦ θὰ σὲ ὠθήσῃ· ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι, ἂν τώρα ἐγίνεσο μοναχός, θὰ ἦτο τὸ αὐτὸ ὡσάνεἰ ἐρρίπτετο εἰς τὴν κόλασιν πρὸ τοῦ καιροῦ. Εἰρήνη σοι.

— Ἀνοικτίρμων ! ἔλεγεν ὁ Ρογήρος· μοὶ εὐχεται εἰρήνην καὶ δὲν τείνει τὴν χεῖρα, ὅπως μὲ βοηθήσῃ. Μὲ ἀπωθεῖ ἀπὸ τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὅποιον θέλω νὰ καταφύγω ὅπως σωθῶ, λέγων μοι, ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ἡ ὁδός, καὶ δὲν μοὶ δεικνύει ἄλλην. Θεὲ παντοδύναμε ! Ρίψε· ἐπὶ τέλους ἐν βλέμμα ἐπὶ τοῦ πλάσματός σου... Ἄς ὑπάγω νὰ γονυπετήσω πρὸ τοῦ βωμοῦ του. Θὰ τὸν ἱκετεύσω. Θὰ πράξω πᾶν ὅ,τι εἰς ἄνθρωπον εἶναι δυνατόν, ὅπως ἐπὶ τέλους μὲ ἀκούσῃ καὶ μοὶ ἀπαντήσῃ.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἠκολούθησεν ἀποφασιστικῶς τὸν ἱερέα. Φθάσας εἰς μικρὰν τινα θύραν, ὤθησεν αὐτὴν καὶ εἰσῆλθε διὰ τινος διαδρόμου εἰς ἰσόγειον αἴθουσαν, εἰς τὴν ἄκραν τῆς ὁποίας ἦτο κλίμαξ. Ἀνῆλθε τὴν κλίμακα ταύτην καὶ εὗρεθῃ εἰς τὸν πρῶτον ὄροφον. Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ πολὺ περιεπλανήθη ἐκεῖ ζητῶν μοναχόν τινα, ὅπως ὠδήγησῃ αὐτόν εἰς τὸν ναόν, εὗρεθῃ ἀπέναντι θύρας, ὅπισθεν τῆς ὁποίας ἤκουσε ψιθυρισμὸν ἀνθρώπου δεομένου ὑπὲρ νεκροῦ. Ἀνοίξας τὴν θύραν ἐκείνην, ἔστη ἐπὶ τῆς φλῆς.

Ὁ δῶν ἥλιος, βυθισμένος ἐν πυκνῷ σκότει, ἐχρωμάτιζε δι' ἐρυθροῦ — ὁμοίου πρὸς αἷμα — χρώματος νέφος τι πλανώμενον ἀνὰ τὸν οὐρανόν, ἀπὸ δὲ τοῦ νέφους ἐκεῖνου ἀντηνακλᾶτο φοβερόν ἐπὶ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων τὸ ἐρυθρὸν φῶς, ὅπερ εἰσερχόμενον διὰ μικροῦ παραθύρου ἐφώτιζε τὸ πρόσωπον καὶ μέρος τοῦ στήθους ἀνθρώπου θνήσκοντος.

Οὗτος, εἴτε διότι ἡ ἀσθένεια δὲν ἐπέτρεπεν αὐτῷ νὰ μὲνῃ κατακεκλιμένος, εἴτε ἕνεκα ἄλλου λόγου, ἐκάθητο ἔχων ἐστηριγμένα τὰ νῶτα ἐπὶ διπλωμένου στρώματος.

Μία τῶν χειρῶν του ἐξερχομένη τῶν σινδόνων τῆς κλίνης ἔμενεν ἀκίνητος. Κατὰ τὰ ἄκρα τῶν δακτύλων ἰόχρους, καὶ κατὰ τὸ λοιπὸν λευκή, ἐφαίνετο ἡ δὴ νεκρά.

Ἡ ἐτέρα ἐκρύπτετο ὑπὸ τὰς σινδόνας. Ἐπὶ τοῦ στρώματος, ἀριστερᾷ, ἦτο ἐσταυρωμένος· ἀλλ' ἀποθνήσκων εἶχε τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην δεξιᾷ, ὥστε ἀπέφευγε τὴν θέαν του.

Ἐνίοτε ἤνοιγε τοὺς ὀφθαλμούς. Ὅτε

μὲν καλυπτομένους ὑπὸ μολυβδοχρόου νέφους, ὅτε δὲ στίλβοντας ὡς ὕαλος, ἀλλ' ἄσταθεῖς καὶ ἐπ' οὐδενὸς σημείου προσηλουμενούς.

Θὰ ἐνόμιζέ τις ὅτι οὐδὲν ἔβλεπεν, ὡς οἱ προσβεβλημένοι ὑπὸ ἁμαρῶσεως.

Ἡ κόμη του ἔπιπτεν ὀπισθεν τῶν ὠτων, ἐπὶ δὲ τοῦ μετώπου του ἐφαίνετο τὸ κράτος τοῦ θανάτου.

Ἐκ τῶν συνεσφιγμένων χειλέων του, ἔρρεε ἄφρὸς πελιδνός, πίπτων ἐπὶ τῆς γενειᾶδος του. Ὁ λαιμὸς αὐτοῦ ἐμηνύνετο, ἐκπύνετο καὶ μετὰ φοβερὰν ἀγωνίαν ἐξηνάγκαζε τὸ στόμα ν' ἀνοιχθῇ ὅσον ἠδύνατο καὶ νὰ ἐκφέρῃ ἀσθενῆ, ἀσθενέστατον στεναγμόν. Τὰ λοιπὰ τῆς σκηνῆς ἦσαν βεβυσμμένα ἐντὸς σκότους. Ἐν τῷ σκότει, τὸ καλύπτον τοὺς πόδας του ἐπιτραχείλιον· ἐν τῷ σκότει, ὁ παρὰ τὴν κλίνη γονυπετῶν καὶ προσευχόμενος ἱερεὺς.

Ὁ Ρογήρος εἰσῆλθεν ἀσφορητῇ. Ἀλλὰ διατί καὶ αὐτὸς ὠχρίασε ; Διατί οἱ παλμοὶ τῆς καρδίας του ἐξησθένησαν ; Ἐτρεξεν, ἔκλινε τὸ πρόσωπόν του ἐπὶ τὸ τοῦ ψυχορραγοῦντος καὶ ἀνέκραξεν :

— Ὑψίστε Θεέ ! Ὁ Ροβέρτος !

Αἱ αἰσθήσεις τοῦ θνήσκοντος εἶχον χαλαρωθῇ, ὅθεν καὶ ἤκουσε δυσχερῶς τὴν κραυγὴν ἐκείνην. Ἦγαιρε τὴν κεφαλὴν καὶ παρετήρησεν ἀτενὼς τὸν ἰσπότην. Αἶφνης τὸ αἷμά του ἤρξατο κυκλοφορῶν ταχύτατα καθ' ἅπαν τὸ σῶμά του. Αἱ τρίχες αὐτοῦ ἀνωρθώθησαν. Ἦρξισε δὲ νὰ τρέμῃ τόσον πολὺ, ὥστε ἡ κλίνη ἐσείετο ὅλη, καὶ ἔρρηξε φοβερὰν ὠρυγὴν, εἰπὼν :

— Ὁ προδοθεὶς ! ὁ προδοθεὶς ! Πάτερ, μὲ ἠπατήσατε. Διατί μοὶ εἶπετε ὅτι ὁ Θεὸς μὲ ἐσυγχώρησε ; Δὲν βλέπετε ὅτι συντρίβει τοὺς λίθους τῶν μνημάτων καὶ ἀποστέλλει τοὺς νεκροὺς νὰ πληρώσωσιν ἀπελπισίας τὴν ἀγωνίαν μου ;

Ὁ ἱερεὺς, ὅστις, γονυπετῆς παρὰ τὴν ἄκραν τῆς κλίνης προσήχετο ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ ψυχορραγοῦντος, ἐξεπλάγη ἀκούσας αὐτὸν νὰ κραυγάζῃ τόσον ἰσχυρῶς καὶ ἔδραμεν ἵνα τὸν παρηγορήσῃ, λέγων :

— Εἶναι πλάνη τοῦ δαίμονος. Προσηλώσατε τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς εἰκόνης τοῦ Σωτῆρος.

[Ἐπαταῖ συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΟΝΕ

Η ΚΟΜΗΣΣΑ ΣΑΡΡΑ

[Συνέχεια]

— Καὶ τίνα ἀγαπᾷς ; ἠρώτησεν ὁ Πέτρος ἀφηρημένως.

— Α ! φίλε μου, τὴν θυγατέρα ἐνὸς ὃν γνωρίζεις, διότι εἶναι ἐκ τῶν οἰκείων τοῦ κόμητος Καναλέλ. Εἰς ἀγρίοχοιρος ! βῶνα-